

DN granskar.

Bluffen pågår fortfarande – utredningen står stilla

Bitcoinbedragarna. Två månader efter avslöjandet av bedrägerifabriken i Kiev fortsätter bluffverksamheten som om ingenting har hänt. Ukrainsk polis har inte ens startat en utredning av verksamheten som lurar tusentals människor över hela världen.

EU-samarbete. Samtidigt har Europol nu fått allt material som visselblåsaren från bedrägerifabriken i Kiev lämnat över till svensk polis. ”Bollen ligger hos Europol”, säger åklagare Arne Fors vid Riksenheten mot Internationell och organiserad brottslighet.

Av
/Mattias
Carlsson

Mattias Carlsson är granskande reporter på DN. Bevakar myndigheter, frågor kring korruption, ekonomisk brottslighet och säkerhetsfrågor. Har två gånger belönats med Guldspaden, priset för grävande journalistik, och även nominerats till Stora journalistpriset.

+ Följ reportern

dn.se/av/
mattias-carlsson

Visselblåsaren ”Alexej” arbetade i den kriminella organisation i Kiev som driver de mycket omfattande bedrägerierna med falska investeringar i bitcoin. Företaget Milton Group har hundratals anställda som arbetar systematiskt med att lura personer att satsa på falska investeringar – offren blir av med hela beloppet.

I flera månader smugglade Alexej ut bevis till DN. Uppgifterna delades med den ideella journalistorganisationen OCCRP och ledde till ett internationellt avslöjande som publicerades i tidningar i ett 20-tal länder i början av mars.

I visselblåsarens material finns detaljerade uppgifter från interna system samt namn och telefonnummer till tusen offer från ett 50-tal länder.

Visselblåsaren lämnade också sitt material till svensk polis som nu bedriver en förundersökning om bedrägerier. Han har förhört flera gånger av svensk polis och befinner sig nu på en säker plats i Europa. Polis och åklagare har delat uppgifterna med den europeiska polisorganisationen Europol.

– Det blir tungt för ett enskilt land att plöja igenom allting, säger för-

undersökningsledaren Arne Fors vid Riksenheten mot Internationell och organiserad brottslighet.

– Vi har försett Europol med allt material som vi har fått från källan. I och med att så många länder finns med där var tanken att Europol skulle analysera materialet för att länder sedan skulle kunna vända sig till Europol och få ut information därifrån, säger Arne Fors.

Det svenska kontoret vid Eurojust i Haag (Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete) har också haft flera koordineringsmöten med berörda länder.

– Man kan väl säga att bollen faktiskt ligger hos Europol nu. Att bearbeta materialet och sedan jobba vidare, säger Arne Fors.

I Sverige arbetar två utredare med fallet som hittills fokuserat på att identifiera svenska offer.

– Jag tror att utredaren har kommit i kontakt med nästan alla som har drabbats i Sverige i vår utredning, det är 19 personer.

I samband med DN:s publicering i början av mars var Sveriges utrikesminister Ann Linde på officiellt besök i Ukraina. Hon tog då upp avslöjandet med den ukrainske utrikesministern och presidentens stabchef.

Fakta. DN:s granskning av bedrägerifabriken

Dagens Nyheter avslöjade i mars hur påstådda placerare ringer upp tusentals personer världen över och förmår dem att satsa sina besparingar på falska investeringar i kryptovalutor.

Sex av de svenska pensionärer som drabbats berättade för DN om hur de lurades på sina besparingar.

Gunnel Carlander, 82,
Torup

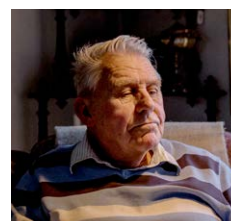
Östen Morian, 75,
Lappträsk

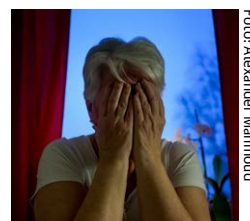
Kent Lundin, 72,
Kolbäck

Marie Jansson, 74,
Vingåker

Lennart Lundström,
79, Motala

”Maj-Britt”, 67,
Dalarna

Foto: Alexander Mahmoud

Ingenting tyder på att bitcoin-bedragarna i Kiev upphört med sin verksamhet.
Foto: Alexander Mahmoud

Visselblåsaren "Alexej" dokumenterade Milton Groups verksamhet och lämnade över sitt bevismaterial till svensk polis.
Foto: Alexander Mahmoud

Arne Fors, åklagare vid Riksenheten mot Internationell och organiserad brottslighet.

Madis Reimand, chef för den estniska finansunderrättelse-tjänsten.

– Min utrikesministerkollega hade fått informationen, och han var lika upprörd som jag, sade Ann Linde då till DN:s utsända i Kiev.

Enligt den svenska utrikesministern var den ukrainska regeringen för att de båda ländernas poliskärer skulle samarbeta.

Något samarbete har dock inte förverkligats – Ukrainas rättssystem har hittills ignorerat fallet.

– Brottmål mot Milton Group har inte inletts av undersökningsenheterna vid Ukrainas nationella polis, meddelade en talesperson från ukrainsk polis i slutet av mars i ett uttalande till Radio Svoboda.

En bild som bekräftas av åklagare Arne Fors.

– Det är väldigt svårjobb. Vad jag vet så har de inte någon egen utredning i Ukraina, trots att callcentret finns där och då kan man ju verkligen säga att brottet begåtts i Ukraina. Det normala då är ju att starta en utredning, jag vet inte varför de inte har gjort det, säger Arne Fors.

– Det hade ju underlättat ganska mycket om det hade funnits en utredning där.

Mattias Carlsson
mattias.carlsson@dn.se

Man bakom bedrägeribolag granskas av polisen i Estland

Ett litet konsultbolag i Tallinn har skapat bolagen i det nätverk som DN och OCCRP nu avslöjat som en del i en omfattande bedrägeriverksamhet. Ägaren säger att det hela är "ganska chockerande" – och att han inte kunde förutse att bolagen skulle användas för att begå brott. Nu ska estniska finanspolisen utreda fallet.

● Det estniska bolaget KRM Advisory säljer bolagsregistreringar i Estland och i offshorezoner och erbjuder virtuella kontor med postlådeservice.

På ett drygt år skapade bolaget 61 brevlådeföretag enligt exakt samma upplägg: ett moderbolag registrerat på adressen Suite 305 i Saint Vincent och Grenadinerna i Västindien med ett helägt dotterbolag i Tallinn. De estniska bolagen registrerades på KRM Advisories postbox i Tallinn. I många fall har sedan bolagen systematiskt använts i grova bedrägerier på internet och utnyttjats bland annat av bedrägerifabriken i Kiev.

I 26 av de estniska bolagen är den uppgivna ägaren och direktören från Sverige. I åtminstone två fall handlar det om falska papper och stulna identiteter.

Direktören och ägaren till KRM Advisory, Argos Kracht, säger att han följer lagen och inte kunde förutse att bolagen skulle användas för brott. Enligt Kracht var det först hösten 2019 som de fattade misstankar. – Först i september/oktober förstod vi att det var något som inte stämde i den här delen av affärerna och att vi borde vara mer noggranna kring vilka vi gör affärer med. Alla problematiska bolag är skapade före det, skriver Argos Kracht i en kommentar till OCCRP och DN.

Av de 26 svenska direktörerna har 20 ett brottsligt förflutet, 21 har skuldsaldo hos Kronofogden och en är försatt i konkurs.

Argos Kracht uppger att han fått såväl brottsregisterutdrag som cv från alla sina kunder.

Hur känner du inför att bolag som du skapat använts för att lura folk på pengar? Hur ser du på ditt ansvar?

– Vi gjorde vårt jobb bra och efter bästa förståelse. Ur dagens perspektiv kanske till och med för bra. Vi var inriktade på att hjälpa kunden. I dag måste vi erkänna att slutresultatet inte alltid har varit det bästa, skriver Argos Kracht.

Efter att ha fått ta del av granskningens resultat skriver han:

– Vi måste erkänna att informationen är ganska chockerande. Baserat på informationen från er tycks det röra sig om en omsorgsfullt planerad, dold och uppsåtlig handling där vi har utnyttjats.

Han uppger att han på grund av sekretess inte kan kommentera sina kunder men säger att när kundrelationen inleddes såg de inga potentiella problem.

Hans företag ska nu se över sina kundkontakter och Kracht säger att de kan komma att säga upp avtal.

– Det är också möjligt att med en sådan historia är det mer meningsfullt att helt och hållet upphöra med verksamheten. Det finns ingen mening i affärerna om de för med sig en sådan omfattning av problem.

Vi vill vara en del av lösningen, inte problemen, skriver han.

Chefen för den estniska finansunderrättelsetjänsten, Madis Reimand, säger till OCCRP:s redaktör i Estland att de nu ska undersöka uppgifterna i granskningen och även titta på konsultbolagets roll.

– Som en del av en tillsynsverksamhet kommer vi att undersöka om tjänsteleverantörens åtgärder har varit förenliga med kraven på penningtvätt och förebyggande av terrorfinansiering, säger han.

Enligt Madis Reimand används bolag i Saint Vincent och Grenadinerna ofta av skatteskal och för att dölja personerna bakom en affärsverksamhet.

– När man arrangerar bedrägerier sprider de kriminella ofta ut operationen över flera olika jurisdiktioner i syfte att försvåra upptäckten och utredningen av bedrägerierna. Bolaget som erbjuder "tjänsten" finns i ett land, bank eller betalningsförmedlare i ett annat och bolagen som hanterar webbsajter i ett tredje land, serverna i ett fjärde land och människorna bakom hela upplägget finns i ett helt annat land. Offren finns över hela världen, säger han.

Mattias Carlsson

I en rad artiklar sedan i mars har DN berättat om ett världsomspännande bluffmakeri i industriell skala som företaget Milton Group bedriver från sitt huvudkontor i Kiev.

Om

/Bitcoinbedragarna

Alla delar i granskningen.

+ Följ ämnet

dn.se/om/
dn-granskar-bitcoinbedragarna

Så tipsar du DN.

1 På tjänsten "DN granskar" kan du tipsa oss om missförhållanden och lämna information som kan vara känslig. DN skyddar sina källor.

2 Tjänsten är uppbyggd för att ge dig som tipsare största möjliga säkerhet. Därför krypteras ditt tips.

3 Du får vara anonym. Granskande reportrar tar hand om tipset.

dngranskar.dn.se